

ABONAMENT:

Pe an 6 cor.; pe 1/2 an 3 cor.

Pentru economi numai 4 cor. pe an.

Pentru România pe an 15 Lei.

Manuscripte nu se redau.

LIBERTATEA

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifă cu prețuri foarte moderate.

Abonamentele se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă.

Adunările libere.

Dacă cineva cîndva a dovedit, că în țara noastră constituția și respectul legilor, a fost o simplă vorbă goală, apoi guvernul lui Fejérváry o dovedește plin și indeseat. El trece azi peste anumite prescripții ale legilor, de câte ori crede de lipsă, și țara e în același mers pacinic al ei, cum era și înainte vreme, în zilele „constituționale” ale lui Tisza ori Széll. Căci nici acele zile nu erau altceva, decît ce e azi: domni de la guvern implineau numai aceea parte din legi, care le venea la socoteală, iar care nu, nu, și lumea avea să tacă! Doar că guvernul de atunci călca unele părți ale legilor, și cel de azi, altele!

Iar' că în ce chip fără genă să poate juca cineva la noi cu legea, ni-o arată mai frumos ca ori-și-cine ministrul de interne Kristoffy.

După-ce a risipit dieta, a dat o poruncă prin care a oprit ori-ce adunare de popor sub cerul liber! In case închise însă, le lasă. De ce? Pentru-că știe că pe sate și chiar în orașe mici, nu prea găsești o sală unde să poți aduna nici 2—300 de oameni. Și așa deputații și politiciii nu vor merge prin comune, să mai stee la vorbă cu poporul, dacă nu-l pot aduna în număr mai mare. De aceea au și stat locului ori-ce adunări de popor de atunci încoaice.

Acum Kristoffy vrea să se retragă din ministeriu, și să se pună în fruntea unei mișcări mai mari a poporului maghiar, care să ceară votul universal! Dar' în apostolia lui pentru ideea sa, el s'ar lovi de opreliștea pe care însuși a dat-o.

De aceea, înainte de a să despărți de scaunul său, a dat, la capătul săptămîinii trecute, altă porunceală, prin care retrage opreliștea ce o pusese tot el acum cîteva luni, în calea adunărilor de popor. Zice că nu mai e lipsă de ea, că în țară e liniște și pace, — pot iar' să se țină adunările!

Și de aci încolo iar' să vor mai ținea și printre Români nostri. Că așa a plăcut unui om, că jocul ușuratic ce a făcut mai înainte cu legea, să-l desfacă.

De ce pleacă Kristoffy?

Foile din Pesta așa spun, că Kristoffy de aceea să desparte de scaunul de ministru, că planul lui, de a lucra pentru votul universal (drept de vot dat la toți cetățenii majoreni ai țării, nu numai la bogătașii ce plătesc dare mai multică), nu ar mai fi pe placul M. Sale Regelui.

Dar' nouă ni-să pare că vorba asta e numai nisip aruncat de Kristoffy și cei din guvern, în ochii Kossuthiștilor, ca să nu vadă mai departe ca până la virful nasului lui Apponyi, — cum n'au prea văzut nici-odată de cînd s'au pus în umbra aceluia prepeleag năsoș.

De fapt între Kristoffy și guvern trebuie să fie o înțelegere. El nu iese din guvern pentru a lupta contra soților săi de până azi, ci tocmai tot pentru programul lor, în care e și votul universal, deși cu oare-cari restrîngerii.

El va porni în țară ca să ridice poporul a cere cu tărie vot

universal și ușurare de stări față de trecutul cel stăpînit de conții și grofii și toți nemeșii scăpătați, cari azi s'au cuibărit și au tăbărit în partidul lui Kossuth și în cele întovărășite cu el. Iar' după ce va fi făcut o zarvă mare în țară, va fi ridicat nori de praf destul de mari pentru acest lucru, va veni guvernul absolutistic, și va zice: legea veche de alegeri o schimb eu prin poruncă, așa după cum văd că iacă o cere poporul însuși! Dau alte drepturi de alegere multimii, și pe temeiul acesta fac alegerile.

Întovărășit și cu socialiștii, guvernul va bate în acest fel în foarte multe locuri pe grofii kossuthiști, — și apoi va fi treaba lui cum va guvernă mai departe, după ce-și va zmulge un partid destul de tare chiar în dieta țării.

Cei-ce cred că Kristoffy pleacă de silă din scaunul său, tare ni-să pare că să înșeală! El e șiret și știe ce face, înțales cu Fejérváry, cel care tace și face și să dovedește de nou mai istet „politic” ca gălăgioșii din staulul kossuthist.

Părerea

Moștenitorului de tron.

Că părerea noastră e apropiată de adevăr asupra depărtării lui Kristoffy să vede și de acolo, că o foaie din Viena, ce ține a ști bine lucrurile pe cari le dă în vileag, — spune că moștenitorul Tronului, Alteța Sa Francisc Ferdinand, s'ar fi exprimat în o convorbire a Sa în Drezda, că Alteța crede, că și în Austria și în Ungaria vor octroia (vor pune cu puterea) o nouă lege de alegeri, pe temeiul căreia guvernul își va putea scoate majoritate de deputați în dietă.

Unele foi desmint că Alteța Sa ar fi vorbit așa ceva, — dar' știm noi cam ce plătesc desmințirile, sunt pentru cei-ce vor să le creadă. Incolo de regulă de unde nu-i foc, nu ese fum.

Mai nou.

Pe cînd scrisesem și erau culese aceste dări cu socoteala ale noastre, ne sosesc Joi foile din Pesta cu știri că ministrii Fejérváry și Kristoffy iar' au fost Marți la Viena la Maestatea Sa, și anume împreună (atît de mare e neînțelegerea între ei în ajunul despărțirii, că tot la olaltă-s!), și că în legătură cu mersul lor la Viena foi din Viena descoper și rostul despărțirii lui Kristoffy din ministeriu, care, după acele foi ar fi:

Kristoffy dessărcinat de răspunderea ministerială, până la toamnă va cutreera țara în lung și-n lat! De aceea și alegerile să amănă până la toamnă, pe cînd țara ori marea ei majoritate, va fi pe temeiul dela 67. Kristoffy va fi steaua conducătoare. Talismanul cuceritor cu care să adune lumea în jurul său, va fi votul universal, unelte ajutătoare socialismul și libertatea dreptului de întrunire, — etc.

Adecă tocmai cum înainte ni-o tilcuisem și noi toată povestea cu despărțirea lui Kristoffy din domnie.

Iar' foile din umbra nasului lui Apponyi și a mustețelor lui Kossuth, să strîmbă la auzul vestii, și iară n'o cred. Ci-că nu să plătește s'o iei în

serios. Tot așa au zis dela început, despre tot ce li-să spunea că va urma. In nimic n'au crezut, și nu vreau să creadă nici acum cînd sunt cu nasul în absolutism!

Tulipanii.

De două săptămîni o mișcare neobicinuită „patriotică” a pornit și să răvarsă peste țară: pornirea de a face o demonstrație de patriotism maghiar prin aceea, că tot omul ce vrea să se arate că e „bun maghiar”, să poarte în piept o floare de „tulipan” fabricată din porțelan zugrăvit în colorile florii de tulipan și prinsă în tinichea (pleu) s'au argint, făcută să-l poți acăța pe piept.

Un Jidan a fost cel-ce a desemnat chipul acestei flori de porțelan, alt Jidan s'a imbiat să fabrică aceste flori de porțelan, și mii de Jidani au grăbit să cumpere și să vîndă „florile” patriotice, așa că pîn'acum această „floare” strălucește pe mai multe piepturi jidovești ca ungurești.

Dar' o iau și Ungurii cu grosul. Și o plătesc scump!

O foaie guvernamentală descoperă tot rolul acestor flori de porțelan: ea spune că-s lucruri în preț de cîțiva cruceri, și să vînd cu cîte 3 coroane pentru domni mai mari, și cîte o coroană pentru cei mai mici. Iar' sub ațita pare-mi-să nu să dă acest „atestat de patriotism”. Iar' din prisosul cel mare de preț, să adună fondurile secrete ale taberei kossuthiste, ca apoi, cînd vor fi alegerile în țară, să aibă cu ce cumpăra sufletele alegătorilor!

Și toate semnele arată că de fapt așa e!

Toate foile tovărășiei kossuthiste, zisa „coalțiie”, nu înceată a cînta zilnic versuri de preamărire pentru tulipanul patriotic, cu care să adună sute de mii, ba milioane de coroane, cari să stee la îndemină kossuthiștilor cînd le-o fi lipsă în luptele de alegeri.

Că de n'ar fi așa, ce ar avea foi ca „Bud. Hirlap” și soațele sale, să scrie (vezi numărul din 3 April) așa:

„In anumite prăvălii deja să vînd alte insignii de tulipani, cari în formă și în desemn sunt tocmai așa, (ca cei dela Jidanul Fischer, cu care au ei înțelesul ascuns), dar' acești tulipani (de prin celelalte prăvălii) nu sunt cei recunoscuți de comisiunea grădinii de tulipani...”

Adecă: S'a găsit un semn al patriotismului maghiar vădit; fabricile maghiare să grăbesc a face atari flori de porțelan ca să aibă „patroții” ce-și pune în piept, — dar' aceea nu-s buni în ochii neașilor maghiari dela „Budapesti Hirlap” ci numai cei dela Jidanul Fischer!

Nu-i așa că-s minunați acești „patrioți”. Inca cu vremea o să facă proces fabricelor ungurești, că de ce fabrică și ele semne de patriotism unguresc!...

Din asta ori-ce Român cuminte poate să vadă, că povestea cu

tulipanii, e o comedie făcută speculînd la parale, nu la altceva!

Și în fața acestui adevăr ne cuprinde scîrba, cînd foile tovărășiei numite, încearcă să prostescă țara, scriind, că acum ele cu aceea își bat capul, cum ar putea să facă, ca acest „sămnaș înierii laolaltă”, să străbată la toate popoarele țării, fără deosebire de rang, sex, clasă, religie, partid și naționalitate? Adecă pe românește spus: cum am putea noi storce cu acești tulipani bani și dela cei de alt partid politic, — ca să creștem fodul nostru, al partidului politic maghiar kossuthist, — ca să aibă cu ce bate în alegeri pe celelalte partide?!

La aceea nu ne-am uita noi kossuthiștii, că Români să țin de partidul lor național, cel prigonit la moarte de cătră partidul nostru, numai să ne dee și ei bani, prin marfa lui Fischer!

Ce speculă de nimic. Care Român ar fi așa de găgăuț ca să n'o înțeleagă și să se lase prins în cursa asta urită?

Listele electorale.

Fiind chiar acum timpul de împlinire a lucrărilor pregătitoare pentru compunerea listelor electorale, atragem toată luarea aminte a fruntașilor nostri cărturari de pretutindenea, asupra însămnătății acestor lucrări.

Fiecare fruntaș român să cerceteze cu de-amăruntul, că oare omul cutare și cutare din comuna lui, nu cumva întrunește cerințele legii după unul din multele puncte ale legii electorale, că adecă ar avea drept ori după darea de pămînt, sau de venit, ori cu darea soției și a copiilor împreună, — și cu provocare la acel punct să ceară comisiilor de luare în liste, care vor veni zilele astea prin comune, că să-l iee în listă!

Iar' mai ales la orașe și prin comune mari, unde trăim mestecați cu străini, să căutăm cine din ei sunt luați în liste pe nedrept și să cerem ștergerea lor!

Lucrările acestea, de luare în liste, sunt de cea mai mare însămnătate pentru luptele poporului nostru, căci, cum prea adevărat zicea dl Dr. Victor Onișor în un articlu al său din »Libertatea»:

Listele electorale sunt baza, peatra fundamentală, a ori-cărei acțiuni politice! Listele electorale formează prima chestiune, ce trebuie să ne preocupe în noua reorganizare a partidului național. Căci listele electorale cuprind în sine acele elemente ale poporului nostru, cu care putem opera în ori-care acțiune politică, ce am întreprinde.

Listele electorale sunt conscripția tuturor soldaților, cu cari plecăm în luptă politică!

Pe cît de însămnat e pentru un comandant de oștiri, ca să-și

cunoască puterile cu cari pleacă la luptă, pe atît de important e pentru conducătorul politic, să-și cunoască puterile pe cari se razimă și la al căror ajutor contează în lupta politică!

De aceea avem cu toții, mari și mici, în orașe și în sate sfîntă datorință, a supraveghia acum cu toată asprimea, ca listele ce să stabilesc în anul de față, (și cari vor fi pentru anul viitor, că cele pentru anul de față, s'au făcut în primăvara anului trecut), — să se facă cu toată dreptatea! Să nu perdem nici un »soldat» al nostru! Toți frații nostri cu drept, să fie luați în liste.

Că anul viitor poate fi un an de însămnătate, cînd să fie chiar alegeri, și atunci rău să vor căi cei-ce acum s'au lăsat în nădejdea lui doară și poate!

Iar' fiindcă mai mult de jumătate din cetitorii de azi ai foii »Libertatea» sunt noi, cari anul trecut n'au avut foaia noastră, — dăm și acum îndrumările amănunțite și întemeiate pe lege, că cine poate avea drept de alegător în țara noastră după darea lui, după măestrie ori după învățatură, — cine în Ardeal și cine în Țara Ungurească, că nu-i tot o lege acolo și aici.

Iacă îndrumările:

ÎNDRUMĂRI

pentru cărturarii nostri de prin orașe și din comune mari și mici, pentru a putea supraveghia conscrierea alegătorilor care să face în zilele acestea alui Aprilie.

În înțelesul legii pentru judecătura Curială, comisiunile de conscriere a alegătorilor, trebuie să-și isprăvească lucrările așa, ca comisiunea centrală (a comitatului) să se poată apuca în 15 Aprilie de compunerea listei.

Atragem luarea aminte a inteligenței noastre asupra acestei însemnate lucrări, rugînd-o să grijească ca alegătorii nostri să fie cu toții luați de comisiile în listele lor, iar' întrucît s'ar băga în liste pe nedreptul alegători străini, să facă pașii de lipsă, ca aceea să fie șterși.

Pentru ca inteligența noastră să fie în stare a-și împlini datorința ei în privința aceasta, aflăm de lipsă a desluși aci pescrisele legii din 1874 privitoare la cens.

In înțelesul legii, alegător poate fi tot cetățeanul statului ungar, care a împlinit 20 de ani, și nu stă sub tutoret, curatelă sau sub stăpîn.

Nu pot fi alegători militarii cari sunt în serviciu activ, finanții și gendarmii, nici cei-ce să țin de poliția comunală și comitatensă (hăiducii) și în sfîrșit și cei-ce să află în concurs.

Intru-cît apoi cetățeanul nu cade sub opreliștea de mai sus, censul (măsura de dare) care îi dă dreptul de alegător, este următorul:

Dreptul vechiu.

1. In puterea §-ului 2 al legii din 1874 art. XXXIII., toți aceia cari pe temeiul dreptului vechiu (de mai înainte de acel an) au fost luați în o listă electorală dela 1848 până 1872, intru-cît mai trăesc și pot adevăra că au fost în o listă de acelea vechi, au dreptul și acum. Aceștia pot fi alegători numai în cercul în care locuiesc. Cei cu drept de acest fel, pot fi alegători atît în părțile ungare cît și în cele ardelen.

Sesla ungreană.

2. In părțile ungrene temeiul dreptului de alegător este, ca să ai moșie cel puțin $\frac{1}{4}$ din o sesiune urbanială, —

In Zarand.

și fiindcă în Ardeal singur Zarandul are și el drepturile de alegător pe temeiul legii ungrene, apoi pentru părțile zarandene ca $\frac{1}{4}$ din o sesiune urbanială să socotesc 8 jugăre de pământ (de 1200 m. □ jugărul).

In orașe.

3. In orașele libere regești cum și în cele cu magistrat, fără privire la aceea, ce cad ele în Ungaria ori în Transilvania, are drept de vot, după §-ul 3 și 6, punct d), acela, care el singur, ori împreună cu nevasta sau cu copiii săi minoreni:

a) are o casă cu cel puțin 3 încăperi (3 odăi de locuit), cari sunt puse la dare de casă, chiar și dacă deocamdată casa este scutită de dare. Darea aceasta face cel puțin 10 cor. (Citiți Români de-ai noștri în orașe scapă din mână acest drept scump, numai pentru-că își fac la casă numai 1—2 odăi și o cugnală. De-ar mai face un pui de odăiță, ar ajunge în listă și fără altă avere).

b) are (tot la orașe) drept acela, care are pământ pus la dare după un venit curat catastral de cel puțin 32 cor., adică cel-ce plătește dare curată de pământ 8 cor. 16 fil.

c) afară de aceștia au, la orașe, drept toți neguțătorii, întreprinzătorii și măiestrii etc., cari plătesc dare de venit clasa III, cel puțin 21 cor.

4. In părțile ardeleni au drept de alegător, prin comunele mici și mari, aceia, cari:

a) plătesc dare curată de pământ 35 cor. 88 fil.;

b) cari pe lângă 1 cor. 60 fil. dare de casă, plătesc și 34 cor. 10 fil. dare curată de pământ;

c) cari pe lângă cel puțin 4 cor. dare de casă, plătesc și 31 cor. 12 fil. dare directă de pământ;

Dacă cineva plătește dări în mai multe comune, i-să socotește toată darea laolaltă, și dacă atinge măsura (censul) are drept de alegător.

Dare de venit.

d) Aceia cari, la sate, plătesc dare după un venit după pământ sau casă, ori și de clasa III laolaltă, cel puțin 210 cor., are drept de vot.

Dare de chirie.

5. Atât în părțile transilvănene cât și în cele ungrene, atât în orașe cât și la sate au drept de vot aceia, cari:

a) singuri ori împreună cu nevasta sau cu copiii minoreni, au o casă pusă la dare de chirie după 210

cor. (adecă dacă casa e dată în bir și aduce măcar 210 cor. și după aceea să plătește darea de venit prescrisă). In orașe și comune unde nu toate casele sunt supuse dării de chirie (cele locuite de Români sunt aproape toate de acestea) să plătește după 210 cor. chirie, 23 cor. 52 fil. dare directă (Ház béradó). In celelalte orașe și comune, darea aceasta trebuie să fie cel puțin de 33 cor. 95 fil.;

b) și în Ardeal și în Ungaria, și în orașe și la sate, au drept de vot aceia, cari conform punctului de mai sus, au atât pământ, ori au un capital de bani, cari le aduc un venit de 210 cor. pe an, și după aceste izvoare de venit deosebite, ori după ele împreună, sunt puși la dare după venit de 210 cor. În înțelesul acestei rînduiri a legii, luînd în socotință că darea de pământ este $25\frac{1}{2}\%$ a venitului catastral, alegător poate fi acela, care de pe pământul său, a nevastei și a copiilor minoreni, tot laolaltă socotit, plătește cel puțin 53 cor. 55 fil. dare de pământ. Dacă cineva plătește după un venit de 210 cor. dare de rentă (după capital de bani gata), atunci luînd în socoteală că darea de rentă face 10% a venitului, pentru a fi alegător numai pe temeiul venitului după capital, trebuie să plătească respectivul cel puțin 21 cor. dare de rentă (Tőke kamatadó).

Darea de rentă și de pământ împreună, încă și dreptul de alegător, dacă venitul total pus la dare să urcă la 210 cor. anual. Așa de pildă, dare de pământ după 100 cor. venit catastral, și dare de rentă după 110 cor., îmi dă dreptul de vot!

Pentru a putea face socoteala de lipsă, însămi încă odată, că darea de pământ este egală cu $25\frac{1}{2}\%$ a venitului catastral, iar darea de rentă face 10% a venitului de capital;

c) toți neguțătorii, crîșmarii, întreprinzătorii, etc., atât în Ardeal cât și în Ungaria, și atât la orașe cât și la sate, cari plătesc cel puțin 21 cor. dare de venit clasa III. au drept de vot! In comune mici și mari, sunt alegători acei măiestri, cari plătesc dare după o calită. Acești măiestri plătesc darea de venit clasa I și anume, capul familiei plătește o dare de la 10—24 cor., iar după fiecare calită 4—8 cor.;

d) slujbașii de stat, de comitat și comunali, care plătesc după un venit de cor. 1000 dare de venit clasa a patra, (IV. osztályu kereseti adó), sunt alegători. Această dare după 1000 cor. este 10 cor. Funcționarii privați, adică aceia cari nu-s de-ai statului, comitatului, comune, au drept de vot dacă plătesc dare de venit clasa a IV-a, 18 cor., adică după salariu de 1400 cor.;

6. Fără privire la venit au drept de vot membrii „Academiei maghiare“ de știință, profesorii, toți cari au diploma de doctor, avocații, notarii,

apotecarii, agronomii, silvicultorii, inginerii de mine, preoții, capelanii, notarii comunali.

Profesorii, învățătorii, notarii și preoții, numai atunci pot fi alegători, dacă sunt aleși ca atari sau denumiți după lege. Diploma de notar singură, fără ca cel-ce o are, să fie ales de notar undeva, nu dă drept de vot, tot așa și diploma de învățător și de preot.

Acum caute fiecare, că după care din aceste puncte i-să rădea și lui drept de alegător, și dacă nu a fost încă luat în listă până acum, face bine dacă să duce la comisiunea de conscriere acum cînd va afla că e în comună, ducînd cu sine și documentele de lipsă, ca să nu mai fie lăsat afară!

Memento!

In „Tovărășia“ din Hunedoara scrie următoarele:

In comuna Bărsăul-de-sus din Sălajiu, s'a înființat o însoțire creștină de conzum și valorizare. Din raportul publicat în „Gaz. de Dum.“ luăm știrea că însoțirea s'a alcătuit ca *apartinațoare*, ca membră a *Centralei însoțirilor creștine din Budapesta*. Prezentul însoțirii a fost proclamat vrednicul fruntaș Andreiu Cozma, directorul băncii „Silvania“, iar în direcțiune au fost aleși fruntași români din comună și jur.

In același raport cetim că *astfel* de însoțiri, aparținătoare *Centralei însoțirilor creștine din Budapesta*, s'au mai înființat și sunt în plină activitate în româneștile comune: Băsești, Ardihat, Asnagiul-de-jos, Tâmaia, Ardușat, Borlești și Pomi. Sunt pe cale de a se înființa încă în comunele Sălsig, Asnagiul-de-sus și Bărsăul-de-jos.

Raportul încheie cu cuvintele: „Deci codrul se deșteaptă! Iar' eu esclăm: „Deșteaptă-te Române!“

Cu bucurie ne asociem și noi la însuflețirea raportului și suntem mândri că ideea însoțirilor a cucerit teren bogat în mijlocul fraților Sălajeni.

Ca să avem însă deplina iconă a *realei situații*, amintim, că altă centrală de însoțiri pentru conzum și valorizare, „Hangya“ din Budapesta, în decursul anului 1905 a înființat 110 însoțiri nouă, dintre care o însemnată parte au fost alcătuite în comune românești. Mai nou „Hangya“ a alcătuit însoțiri de conzum și valorizare și în comunele românești: Cugir, Crasna, Galos-petri, St-Miclaș, Cucerdea, Bodoc, Mălăș și altele.

In același timp *Centralei însoțirilor săsești Raiffeisen*, cu sediul în Sibiu și sub protecția băncii săsești „Allge-

meine Sparcassa“, a înființat peste o sută însoțiri pe sate, dintre cari foarte multe sunt sate cu mulți sau chiar în majoritate locuitori români. Amintim că s'au făcut însoțiri de conzum în Alțina, Săsăuși, Nocrich și alte multele.

Știm apoi că *Centrala însoțirilor de credit* din Budapesta, fondată pe temeiul legii speciale dela 1898, are o mulțime de însoțiri de credit și pe satele românești. In fe-care comitat găsim astfel de însoțiri.

Având conturile acestui tablou, întrebăm cu deplin respect, fie *presa noastră*, fie fruntașii noștri, fie oricare Român, care știe să prețue importanța economiilor naționale, că nu află, că a sosit supremul moment — *să ne așterem pe lucru din răspuneri*, (ca să dovedim *poporului*, că și fruntașii lui știu și pot să-i creeze instituții de a căror roade și poporul se poată avea simții folos?...)

Întrebăm pe cei chemați, în frunte cu presa noastră, că nu găsec sosit momentul, ca să nizuim și noi pentru alcătuirea de centrale care să aibă ca țintă înființarea de mici însoțiri pe satele românești?

Întrebăm acestea, căci avem puternica încredințare, că și numai din motive curate economice, avem datorință să nizuim pentru alcătuirea de centrale cu caracter național, după ce numai prin *astfel* de centrale putem împrietniți poporul cu ideea tovășilor. Sunt convins că Românii din Bărsău, nu de dragul centralei din Budapesta, ci numai având deplina încredere în fruntașii săi, pe care îi știe, îi prețuiește — au alcătuit însoțirea de conzum.

Întrebăm apoi acum: Avem noi lipsă să fim sub *tutorat străin*? Nu suntem noi în stare să creăm noi de noi instituții pe sama poporului nostru?!

Dacă suntem — de ce nu o facem? Și dacă nu suntem, de ce nu o spunem? Căci e păcat să ținem *poporul* încătușat în considerații, atunci cînd drumul i-să imbie deschis spre înaintare.

Vrednici fruntași, rugăm-vă cu respect, puneți-Vă pe lucru până nu este încă târziu. S'ar putea să nu înțelegeți glasul vremii?

Correspondență**O faptă laudabilă.**

Fenlac, 29 Martie 1906.

Din împrejurarea că simțămîntul religionar slăbește pe zi ce merge în popor și pe lângă aceasta și sărăcia să încuibă unde nu este cruțare casnică bună, și acestea aduc cu sine ruinare familiară și materială în popor.

Pentru stîrpirea relelor acestora

trepte și simții cum scara de lemn putred și hățina sub picioare, gata să se rupă, așa scriștia de tare. Acum îmi părea rău că mă grăbisem să mă sui în clopotnița unei biserici în care poate de mult nu mai slugia nimeni, și a-și fi vrut să mă dau jos, dar parcă o nevoie poruncitoare mă tot trimitea în sus. Picioarele îmi tremurau. Intr'un rînd dădui între așa besnă, că trebuia să umblu pe bîjbăite, frecîndu-mă de zidul lunecos. Fiori răci mă șerpură la gîndul că putea fi lipsă o treaptă și să lunec în gol... În strîșit o zare de lumină mă încredință că nu eram departe de clopotniță; și în adevăr, după cîțiva pași văzui albastrul cerului încadrîndu-să în fereastra arcuită a turlei. Înainte să pun piciorul pe pardoseala clopotniței, auzii un zbrîmîit puternic de aripi ascuțite, și îndată răsunară în curtea mînăstirei strigăte gălăgioase de cioance supărate. Intr'un colț zării cucuvaia lovită, cu aripa în jos, înșingărată. În străluciri verzui, să roteau ochii ei tăiați în două de o dungă galbenă, ca umbra cea galbenă. Cînd m'am plecat s'o ridic își înfipse ghiara ascuțită atît de adînc în mîna mea, încît fără voie am înecat un suspin de durere. Incercai să-i desclăștez ghiara, dar îmi făcu neputință: cu cît îmi trăgeam mîna, cu atît își strîngea mai mult cleștele. Intr'un minut de enervare sălbatcă, i-am trecut o mână pe sub aripi și am strîns în palmă corpul ei șubred... Oasele îi prîrîră, iar' apele ochilor cari pătrund noaptea, să întunecară și peste ele să așternă ca o spumă de sînge. Numai atunci simții că ghiara ei mă

vrednicul nostru părinte *Moise Babeacu* ca adevărat păstor sufletesc, în ședința reprezentanței comunale din 28 Martie a propus și reprezentanța unanim și cu toată plăcerea, a hotărî:

1. Pe baza ordinațiunii ministrului de interne Nr. 21534 III b, din a. 1904 ca în toate Duminecile și sârbătorile gr.-ort. de dimineață cînd să începe serviciul divin în sfta biserică, *birturile să fie închise până la 2 ore p. m.*, precum și cînd trece cu mortul și cu procesiuni boltele și birturile să fie închise până după trecerea actualului conform legii din a. 1868 Art. LIII § 19.

2. Neguțătorilor să nu le fie iertat a da muierilor pe cont fără știrea bărbaților mai sus de 5 cor., și care va da își va perde banii și va fi pedepsit dela 50 cor., în sus tot dublu, căci s'a dovedit că din acestea vine mare sărăcie pe popor și năcaz în familii.

3. Mai departe ori-care birtăș sau neguțător care va da marfa sa pe bucate sau alte obiecte casnice muierii, fără știrea bărbatului sau și copiilor, să fie pedepsit dela 10 cor., în sus tot dublu.

Această hotărîre s'a luat la protocol pentru așternere și aprobarea la congregația comitatului, despre ce suntem siguri, căci în interesul binelui poporului și patriei o vor întări.

Coresp.

Scrisoare din America.

Cleveland, 27 Februarie 1906.

D-le Redactor!

Prin aceasta vă rugăm să binevoiți a publica în onorata noastră foaie următoarele:

Tristă veste trimitem despre compatriotul nostru Ioan Bărsăbă din comuna Romos, căci a răposat în Domnul în 22 Febr., în al 20-lea an al vieții, după o suferință de aproape un an. A suferit în două rînduri în spitalul din Cleveland Ohio până în cele din urmă și-a dat sufletul, în spitalul amintit, fără de a putea schimba o vorbă la ceasul din urmă cu cineva, pentru-că dela spital n'au cunoscut limba română.

L'au adus apoi la localul Anei Mariuțiu (tot din Romos) și în 24 l. c. l'am îngropat cu pompă în cîntirumul orașului, cu preotul gr.-or. român care să află aici Moisa Balea.

S'au găsit la nefericitul răposat în cufăr 33 dolari și 8 dol. 55 centi la firma unde a lucrat. Laolaltă 41 dol. 55 centi, și s'au mai colectat dela creștinii noștri din loc 29 dol. 08 centi. De tot au fost bani gata 70 dol. 88 c. În mormîntarea au costat 59 dol. 60 centi. Au mai rămas 11 dol. 28 c. care să trimit de colectanți la familia răposatului în Romos.

slăbl. Scribit, arunca de-oparte stîrvul, ne mai îndrăznind să-mi privesc vinatul.

Cîțiva lilieci, chemați de boara nopții, țîșniră de prin crăpături și să avîntară ameiți afară împrăștiindu-să în adncurile albastre.

M'am dat jos din turlă, cu inima strînsă, înfrigurat. Să întunecase. Trecuri prin curtea mînăstirei cu pași sfioși și urcînd grăbit poteca, mă întinli în deal, lângă coșere, cu femeia cea îmbrobodită.

-- Ai ucis cucuveica?... mă întrebă cu vocea muștrătoare... Ai făcut un păcat, dacă ai ucis-o, să știi!

Nu-i răspunsei nimic, și o urmai în tăcere.

Sala cea mare acum era luminată. Ușa unei camere era deschisă,

În bătaia luminei din sală, văzui strălucirea albă a unui așternut.

-- Pofțiți aici!.. Mă duc s'aduc o luminare...

Am oprit-o:

-- Da ce nu dearme boierul-acasă? Femeia să uită în toate părțile, apoi cu o voce tainică, îmi șopti:

-- Să teme... să teme de sufletul cucovei... că umblă noaptea pe zidul mînăstirei și ofte odată vine să-i bată în fereastră... O văzut'o mulți... are coadă și miană ca pisicile...

-- Bine... adu-mi luminarea.

Aruncînd pușca și geanta, m'am întins îmbrăcat pe pat.

Am așteptat destul, dar' femeia nu mai venea... O auzi cetrobîind într-o

FOIȚA**O șpaimă.**

După o zi de frămîntare zadarnică prin mlaștinele dela Holboca, — abia cîrînd pușca și geanta în spinare — mă abăteam obosit spre sat, unde mă hotărisem să mîn în noaptea aceea la conacul moșiei, mai ales că mă și pofțise arendașul, — de dimineața — cînd trecu la luncă.

De departe i-să vedea hărdugia lui de casă, — o adevărată închisoare militară, — cu zidurile ei lungi și cenușii, cu ferestrele liniate de gratii negre și posomorite.

O femeie îmbrobodită, — cu toată înăbușala unui sfîrșit de August, — îmi eși înainte cînd mă latrară cîinii. După ce-i goni, — bodogînd, — cu pietre, ridică asupra mea niște ochi răci și verzi ca spinarea buratecului. Nasul ei încovoiat peste măsură, fi dădea înfățișarea unei buhe sau alte jivine hrăpitoare.

-- Da pe cine cauți? — mă întrebă cu o voce sacă, supărată parcă.

Cînd i-am spus că mi-e gîndul să dorm acolo, femeia mă privi aproape înspăimîntată. Să liniști însă îndată și un zîmbet răutăcios îi încreși și mai mult fața ei mototolită.

-- Da domnu arendaș, unde-i? am întregat-o?

-- Unde să fie?... par'că dumealui mai doarme la curte, de cînd i-o murit cocoana?... doarme în alt sat... da, dumiatate poftim...

Mă luai după dînsa și suirăm scările din față... Cînd îmi deschise ușa cea de stejar, — greoie, — am crezut că mă viră într'o hrubă de pivniță, așa de umedă și de întunecoasă era tînda cea mare... O singură fereastră din fund, aruncînd raze slabe, lumina clauzele de alamă de pe la ușile înșirate ca la han.

Par'că îmi fu frică să intru, și fiindcă până în noapte mai era vreme, am spus femeiei că mai aștept afară până ce mi-o veni somn.

Jos, într'o vîgăună tăcută, mocnea în umbră și uitată de lume o veche mînăstire.

Soarele care asfințea înroșind marginea cerului, să oprise o clipă ca să-și adune razele ce întîrziuau înclîcîndu-să par'că printre acele ale crucei.

Nu mi-aș fi închipuit, pe cînd umblam prin mlaștină, că dincolo de dealul unde albeau casele satului, să află pitită o mînăstire veche, împrejmuită cu ziduri înalte, ca o cetate. Și era așa de aproape de spinarea dealului că dacă aș fi sărit din chioscul unde mă aflam, aș fi căzut drept pe acoperemîntul ei. În multe locuri, zidul înconjurător pornea spre ruină și nici clădirei nu-i trebuia mult ca să ajungă o ruină. O crepătură adîncă, pleca dela clopotniță și să lungea ca o dungă de întunec, până aproape de acoperemîntul prid-verului.

Roșeața de pe cer să ștersese și apusul să sluti de pete cenușii, întunecate. Prin colțuri, pe la spîrturi, la ferestrele clopotniței, seara ca un paijen tainic, prinse să-și țese pinza ei de umbră. O cucuva strînită din culcușul ei de întunec, lunecă pe sub streșina clopotniței și, măsurîndu-și zborul, truci peste curtea mînăstirei și să lăsă pe colțul cel mai dărmat al zidului. Întii, să lipi de peatra afumată, dar' îndată să înălță pe picioare și încep să-și sucească în toate părțile capul ei rotund, prinsă ca de un fel de neastîmpăr.

Demult pîndeam prilejul să împug o astfel de pasăre, și de aceea cu toată oboseala în care mă aflam, m'am ridicat iute și eșind din chiosc, mă îndreptai pe după coșere spre mînăstire, luîndu-o repede pe petoca săpată în coasta dealului. A trebuit să străbat prin bătării înalte și să-mi urzic genunchii, până ce să ajung lângă zid. Pintr'o spîrtură străbătui în curte. Cucuvaia era tot la locul ei; stătea nemîscată cu capul în sus, ascultînd par'că.

Fără să-mi dau răgaz să mă apropiu, își luă zborul, îndreptîndu-se spre turla bisericii... Cînd trecu în curmeziș, am întins pușca. Focul bubul ca tunul între zidurile pustii, iar' pasărea atînsă, sucindu-să în aer, ajunse — cu iuțiala unei petre azvîrlite — în clopotnițe, de unde răsuna de-odată un sunet năbușit de aramă dogită.

Iute am răzimat pușca de pîrete, și nimerind ușa pe unde te sui în clopotniță, am dat bușna, fără să stau o clipă la îndoială. Abia urcai eteva

Colecta pentru îngrijirea din urmă a fratelui nostru fără noroc, au făcut-o Ioan Georgiu din Vaidei, Ioan Depcea și Adam Depcea din Romos, Maței Maeresc din Cioara și Nicolae Mihai din Vinerea.

Ingropăciunea s'au făcut prin Ana Mariuț, Ioan Depcea, Adam Depcea, Vasilie Dregan și Adam Vochitz din Romos și Ioan Georgiu din Vaidei.

Suma de ajutorare s'au adunat dela 95 de frați de-ai noștri, cari au dat câte un dolar ori cîte 20—30 centi unul. D-zeu le răsplătească la toți. Iar' d-șoara Florica Petrescu a trimis pe sicriul mortului june, o cunună frumoasă în preț de 5 dolari.

I. G.

NOUȚĂȚI

Concerte pentru gimnazii din Brad. Ideea de a să arangia concerte în mai multe centre românești, în favoarea *Fondului gimnazialului român din Brad* ajutîndu-l la completarea dela 4 la 8 clase, — este primită cu căldură, și în sărbătorile sîntelor Paști vor răsună în mai multe locuri cîntecule însușitei tinerimii și publicul li va încungiura cu dragostea lui și va contribui din toate puterile la atingerea țintei lui: la darea de rezultate materiale frumoase în favorul gimnaziului.

În 4 centre frumoase românești sunt statorite deja concerte în acest scop, pe sărbători:

La Brad,

Bătă,

Orăștie

și Săliște.

În Brad va concerta corul pedagogilor de a. III. a doua zi de Paști, același cor a treia zi la Bătă, iar Simbătă după Paști în Săliște. Peste tot locul s'au fac frumoase pregătiri.

La Orăștie concertul dat de corul teologilor de a. III. promite a fi măret și ca prestațiune artistică și ca reușită materială. Să vor face suprasolvi frumoase. Afăm că prin toate comunele preoții și învățătorii primesc dela popor suprasolvi benevole pentru acest concert și le vor aduce în sara concertului ca prinos evlavios din partea poporului care nu va putea veni și el. Ei înșiși, preoții și învățătorii, vor veni aducînd și 2—3 țărani de frunte cu ei, ca să vadă și să audă frumosul concert.

În Orăștie s'au scris cu suprasolvi pentru acest concert cu sume de cîte 25—50—100 cor., deja vre-o 400—500 cor. și subscripțiile urmează. Așa că avem nădejde a arăta și în privința asta rezultat vrednic de bunul nume al Orăștiei și a jurului ei!

cameră de alături, apoi trîntind cu putere o ușă și deschizînd apoi alta...

Intr'un tîrziu, par'că am simțit'o întrînd cu o luminare aprinsă pe care o lăsa pe măsuta de lingă pat... Am vrut să mă scol ca s'o sting, căci flacăra ei prea îmi juca în ochi, dar' somnul și oboseala mă biruise.....

Hudița era strîmptă și noroioasă... Picioarele îmi lunecau în toate părțile, și ca să nu cad, mă sprijineam de garduri umede și negre... Din capul celalalt al hudiței, venea turbat spre mine un taur cu capul în pămînt, desrădăcînd cu fruntea lui lată și tare ca piatra, arborii cari îi eșiau în cale... Groaza îmi furase suflarea... dar' noroc: găsii o spărtură în gard, prin care trecui repede... Dincolo era cimitirul cu biserică... Da, era biserică din satul în care m'am născut... Iute, că n'aveam timp de pierdut, m'am repezit la scara clopotniței, pe care o suii într'o clipă — de cîte ori n'am suit'o!... Sus, din pod de lemn ciotoros, porneau șoapte tainice. Aripă nevăzute filiiu așa de tare că îmi imprăștiau părul din cap, după cum vîntul ar imprăștia flul dintr'un stog. Funia dela limba clopotului, să prefăcuse într'un șarpe negru care cu zvrucoliri desrădădute să zbătea în spînzurătoarea lui. De pe grinzile întunecate, mă priveau ochi scilpitori de bufnițe speriate.

Înforat, am dat să fug pe scări, dar' nu putui să mă mișc. O ghiară uriașă să înfipse în haină, și mă ridică în sus, spînzurîndu-mă d'asupra adncimilor negre. De-odată răsună o trosnitură puternică, și toată șam-

Concertul dela Orăștie, care să va da a treia zi de Paști sara, în sala hotelului „Transsylvania“ în favorul gimnaziului din Brad, — să va începe la 1/2 8 ore seara.

Bilete de intrare să pot scoate înainte în prăvălia dlui Sim. Corvin iun., și seara la casă.

Tot aici a să adresa și suprasolvirile ce s'ar trimite prin postă.

Programul bogat și ales al acestui concert e următorul:

1. T. Popovici: „Pe-al nostru steag“; — 2. I. Costescu: „Bubue tunul“, cor bărbătesc, cu acompaniarea la pian; — 3. I. Vidu: „Răsunetul Ardealului“, cu solo de bariton; — 4. C. Löwe: „Prințul Eugen Viteazul“, baladă, cîntată de Nic. Dămian, cu acompan. la pian; — 5. a) A. Bena; „Flori de nufăr“, b) T. Popovi și c) I. Vidu: Două cîntece populare; — Pauză; — 6. Orchestră: a) G. A. Dinicu: „Păsărelele Reginei“, sextet de vioare, și b) Un potpuriu, 7. T. Logojan: „Dorul“, cu solo de bariton; — 8. a) I. Kiriak: „Morarul“, b) G. Dima: „Vivandiera“; — 9. C. Porumbescu: „Cisla“, can-tonetă comică. La urmă Dans.

Incerări nouă.

Ziua de Mercuri (4 Aprilie) a adus o nouă știre izbitoare în istoria încordărilor politice: *Fejervary a avut întîlnire cu Kossuth Ferencz* în casa lui *Barabás Béla*, spre a mai face o încercare de împăciuire.

Să zice că au încercat să statorască un program nou, pe temeiul căruia să se poată încheia pace între M. Sa și coaliție și să se poată readuce rînduiala în țară.

Kossuth s'a supus și a mers unde l'a chemat *Fejervary*, în casa unui al treilea, la *Barabás*, și a stat de tîrg cu capul guvernului „nelegal“. Joi *Fejervary* a mers de nou la Viena însoțit de fostul ministru *Lukács*, spre a raporta Maestății Sale.

Dacă *Kossuth*, în înțelegerea cu soții, s'a arătat gata a pași pe calea împăcării, precum cred unii, — apoi să poate pune capăt stărilor urite de azi, în scurtă vreme. Să va numi un nou ministeriu mijlocitor, de pildă cu *Lukacs* ori *Szell* în frunte, — și acela va conduce alegerile, iar' după alegeri *kossuthiștii* vor lua în mână frinele guvernului și țara va reintra în vechia stare „legală“.

Dar' mulți cred că *kossuthiștii*

dramaua bisericii s'aprinse într'o flacăra orbitoare.

Dînd un țipăt, am deschis ochii, înapămintat. Pe măsuta de lingă pat, lumînarea ardea ca o masala, căci i-se aprinsese și hirtia cu care fusese înțepenită în sfeșnic. M'am ridicat s'o sting, dar' de-odată am rămas înlemnit: pe un scrin din fața mea, dintr'o grămadă de lucruri prăfuite, o cucu-vaie mă pătrundea cu privirea neîn-drătoare și rece a ochilor ei sticloși.

Urechile începură să-mi vijție... Mi-să părea că lucrurile din casă troznesc, și deslușam chiar pași desculți alergînd prin pod. Nici nu știu cum am sărit din pat, dar' par'că și acum mă văd umbliînd în virful picioarelor, cu suflarea stînsă, cu timplesle svîcnind, îndreptîndu-mă cu mîna întinsă spre satanica pasăre care venise să mă înapămintă cu privirea ei moartă.

Cînd m'am apropiat și am văzut că nu să sfiște să mă privească nemîșcată, am înfăcat'o și am strîns'o în mîna ca într'un clește. Dar' cînd am ridicat'o în sus, — gata s'o izbesc de părete, — băgînd de seamă că picioarele-i țepene erau legate cu sîrmă de o tăbliță de lemn vopsită cu verde, m'am oprit.

Cîteva minute am rămas ca prost, neputîndu-mă hotărî să-mi descelesc degetele, din penele prăvuite ale stîrului umplut cu paie...

„Viața Lit.“

Al. Caraban.

să vor încapățîna de nou și vor scăpa iar' clipa de împăcare, — și atunci Maestatea Sa și guvernul sunt cu totul coperiți și scuzați în ochii lumii mari, că vor lua toate măsurile aspre de absolutism pentru ocîrmuirea țării. Sunt mulți cari cred că încercarea e o cursă pe care Viena o întinde scurt văzătorilor *kossuthiștii*.

Cele mai apropiate zile ne vor dovedi, că ce s'a ales.

Cale ferată dela Cămpeni la Abrud. Firma *Mandel și Révész*, din Budapesta, concesiunea căi ferate dela Turda la Cămpeni, a primit dela ministrul de comerț concesiunea de-a edifica linie ferată dela *Sohodolul Cămpenilor*, pe la Cărpeneș pînă la Alrud.

Logodnă. Dl *Aureliu Hățieganu* absolutent în teologie, s'au fîdat în 21 Martie a. c., cu dșoara *Virginia Bene* din *Petridul-de-mijloc*!

— Dl *Petru Armean*, teolog abs., s'a fîdat cu dșoara *Victoria Stupineanu* din *Sălașul-inferior*.

Dorim toată fericirea!

Rezerviștii de honvezi, chemați la slujbă statornică. Maestatea Sa a dat în ziua de 28 Martie poruncă preafinală, prin care chiamă din rezerviștii asentați la honvezi în 1904, la slujbă de stat sub steag, unde vor fi opriți atîta cîtî sunt de lipsă pentru a da statul prescris al trupelor, cari au rămas știrbite prin aceea că nu s'au putut ținea asentațiile.

O femeie care nu știe cine e? Poliția din Paris a arestat pe o femeie tină, care oare întregi umbra pe stradă în sus și în jos fără nici o treabă. Abia e de 30 de ani, e frumoasă și elegantă. Poliția a întreat-o să-și spună numele și cine e? Femeia a răspuns:

— Nu știu cine sunt și cum mă chiamă, nu-mi aduc aminte de nimic. Dimineață am fost în cimiterul din *Bagneaux*, ca să mă rog la mormîntul cuiva, dar' ori cît mă trudesc să-mi aduc aminte la mormîntul cui am voit să mă rog, nu sunt în stare a ști. Atîta, că am doi copii, pe cari foarte îi va neliniști neînțocarea mea la ei.

E curios, că acesta e al doilea caz descoperit de acea poliție, cînd pe oameni sănătoși nu-i mai sprijinește mintea de loc.

Românii Hunedoreni arangiază petrecere și concert a doua zi de Paști în hotelul „Central“, în favorul fondului „Reuniunii femeilor române din Hunedoara“.

Nou proces al „Tribunei“. „Tribuna“ din Arad spune, că i-s'a făcut din partea procuraturii un nou proces de presă. De astădată luat la țintă este unul dintre cei mai distinși scriitori români: dl *Vasile Goldiș*, secretarul consistorului aradan. Și anume pentru articolul „Nădejde“ scris în numărul dela Crăciun al numitului ziar.

Dl *V. Goldiș* a fost ascultat Mercuri la poliția din Arad, unde i-s'a adus la cunoștință, că procurorul l'a improcesuat pentru — agitație, deși tot articolul vorbește despre pace și dragoste. Dsa a recunoscut, că a scris articolul, l-a și subscris de altfel, și a luat întreaga răspundere.

Minunea dela băle de cărbuni din Franța! Acea, ce nici un suflet de om n'a mai nădăjdut, s'a întîmplat în Franța: după 20 de zile dela nenorocirea din minele de cărbuni dela *Courrieres*, au fost găsiți încă 14 lucrători vii în una din băi și scoși vii afară!

Vineri în 30 Martie au fost aduși afară din groaznicul lor mormînt cel din adncurile pămîntului!

După-ce baia s'a aprins și a potopit în sinul ei peste 1400 de oameni, — s'au pornit lucrările de mîntuire: repararea și deschiderea ventilatoarelor (răsuflătorilor) băii, ca fumul din ea să iasă și să străbată aerul curat, care să dea putere celor ce ar mai fi scăpat vii cum și celor ce intră în băi în căutarea lor.

În adncurile unei ramificații a băii să retraseseră 14 lucrători, și au stat acolo în beznă ca în fundul ia-

dului, zi după zi, așteptînd înzadar un ajutor. Foamea i-a copleșit și setea și duhoarea. Au pornit a căuta prin întunec vre-o ieșire, vre-o dare la lumină, — nimic. S'au tîrît prin întunec pe la trupurile celor morți și au mai găsit prin traistele aceloră resturi de mîncare și cu acelea s'au hrănit. Dar' s'au gătat și astea. Apă nu era deloc. Au dat de un cal mort. L'au tăiat și au gustat din apa ce au găsit în beșica lui, numai să simțea ceva ud pe limbă! Spre bucuria lor, — o! ce jalnică „bucurie“! — la vre-o zece zile de chinuri ale foamei, au dat de o iesle unde să legau caii și acolo au mai găsit grăunțe de ovăș, și și pe acelea le-au mîncat! Apoi n'au mai fost nici de astea. Au început să mînce coajă de lemn de pe stlpii boltiturilor băii și pămînt! Unii din ei au murit de foame și de frig.

După 20 de zile de chinuri ca 'n iad, — iacă îi izbește un val de aer proaspăt, venit din răsuflătoarele deschise. Ca niște umbre slabe, ca stafii, s'au tîrît pe urma aerului proaspăt, de încotro simțeau că vine. Cu aerul veneau și trupele de cercetători și mîntuitori. Și i-au găsit! A fost o vedenie jalnică sfășietoare de inimă. Nenorociții îngropați de vii au fost scoși pe paturi de dus și duși în spital. Vestea despre scoaterea lor a roscolit tot orașul! Medicii i-au luat în grijă. Dar' nu le puteau da nici o hrană, că li-să uscase mățele și să bolnăvise de cojile de lemn și carnea putredă de cal mort ce mîncase. Abia cîte o linguriță de apă și medicină întăritoare le-au putut da pe rînd, — și azi ei să află bine și e nădejde că vor scăpa cu viață toți!

Mai nou în 4 April să scrie că în alt despărțîmint al minelor, într'un fund, au găsit alți 10 nenorociți vii, cari au suferit și mai cumplit ca cei 14! că aceștia au fost siliți a mînce carne de om mort dat în putrejune! Și sunt într'o stare de deplins în urma cumplitelor chinuri ce au îndurat 24 de zile sub pămînt! Ochii nu le mai sufară lumină. Trupul nu le mai primește hrană. Medicii vor avea lucru peste măsură gingaș pînă să-i aducă și pe aceștia la revenire în fire!

În Siria tinereimea comerciantă și industrială română arangiază a doua zi de Paști în sala de dans a bisericii gr.-or. române, reprezentațiune teatrală îmdreunată cu petrecere cu dans, pentru procurarea unui prapor bis. a comercianților și meseriașilor din Siria.

Comedia „Piatra din casă“ o vor juca: dl *Petru Borlea*, dl *George Cismaș*, dna *Sofia Popovici*, dra *Aurelia Sevic*, dl *Theodor Vidac*, dl *Mihai Marja*, dra *Sofia Vanc*; — iar' operata „*Paracლისერი*“: dl *Ioan Secheșan*, dra *Elena Faur*, și dl *Ioan Rezman*, — apoi „bătuta“ și „călușerul“.

Numărul de Paști al „Libertății“ îl trimitem tuturor celor ce-l vor cere, ca număr de probă. — Abonații să ne scrie de grabă de doresc încă vre-un număr pentru cutare vecin al lor.

În Teina arangeară comitetul parochial Concert a 3-a zi de Paști în sala școlii, cu concursul corului teologilor de a. II-lea din Seminarul „Andreian“, pentru augmentarea bibliotecii școlare din loc.

Consulate rusești. E vorba ca Rusia să sistematizeze în Ungaria șapte consulate noue și anume în orașele: *Nitra*, *Cașovia*, *Ungvar*, *Segedin*, *Cluj*, *Timișoara* și *Szabadka*.

Tinereimea română din Hărău invită la producțiunea teatrală-declama-torică ce va arangia în Dumineca Tomii în sala dlui *Praisich*. Venitul e destinat pentru biserică gr.-or., română din loc.

„Ingerii“ cei așa de frumos zugrăviți de pictorul *Smigelski* în catedrala din Sibiu, — sunt dați de „*Foaja Interesantă*“ în numărul de azi alături la „*Libertatea*“. E un chip foarte frumos, vrednică icoană și po-doaibă în casa ori-cărui Român!

Cei-ce n'au „*Foaja Interesantă*“ s'o ceară spre vedere dela cei-ce o au!

Dar pentru biserică. *George Buștia* și *Mihai Buștia* călăuziți de dragostea ce o poartă pentru sf. biserică a cumpărat un rînd de haine bisericesti în preț de 112 cor. bisericii noastre din *Dumbrăvița*, pentru care faptă creștinească li-să aduce mulțumită, dorind ca D-zeu să le răsplătească în

zecit. *Leșnic-Dumbrăvița*, 21 Martie 1906. *Daniel Săroiu*, învățător.

Un procuror, ucis cu electricitate, fără nici o osîndă! În America moartea rău-făcătorilor să face cu putere electrică. Pune osînditul să șadă în un scaun de fer. La scaun sunt duse firele ce conduc electricitate dela mașina electrică. Osînditul șede ca pe ori-ce scaun fără nici o greutate. La clipa dată, gidele apasă pe un bumb electric, care sloboade atunci prin fire putere electrică, care merge cu atîta țările, că cel din scaun e ucis cît bați în palmi (ca de trăznet) fără să mai simtă vre-un chin, ori să aibă macar vreme a să mișca un pic.

Zilele astea o comisie judecătorească din *Chicago* (America) a mers să viziteze ca de regulă, temnițele de stat. În comisie era și procurorul de stat, care ridică acuzele asupra celor căzuți pe mîna legii și la a cărui cerere zac în temnița robii toți.

Procurorul *Yellow*, că așa-l chiamă, s'a oprit la scaunul electric, cu care ucide pe osîndiți la moarte și să mira de el, cu tovarășii săi din comisie, apoi ce-i trecu prin mînte ce nu, hai că el să pune și el în acest scaun. Că știa că curentul electric omorîtor e închis. S'a așezat și a făcut glume din el. De-odată însă cineva a apăsă bumbul electric care sloboade curentul ucigaș, și acela a venit cu atîta putere, că procurorul rămase mort cît ai clipi din ochi! Să crede că e răz-bunare la mijloc, dar' de făptuitor nu s'a putut da! În toată țara e ferbere și zgomet mare din pricina acestui joc cu viața unui om, înalt slujbăș al țării.

Moarte. *Maria Cofariu* n. *Fărcașiu* soția dlui *Inv. I. Cofariu* din *Ibănești*, a încetat din viață în 29 Martie n., în etate de 42 ani și 25 ani de căsătorie, lăsînd în adîncă jale pe soțul său iubitor *Ioan Cofariu*, *Inv.*, și fiii: *Dumitru*, *ped.* în *Sibiu*, *Cosma*, *stud.* în *Odorhei*, *Rafila* și *Nastasia*. Dzeu s'o odichnească în pace.

Un instructor de cor, ar dori să ocupe loc de instruat o reuniune de cîntări ori cor bisericesc. E din *Bănat*. Adresa o dă administrația foi noastre.

Reuniunea meseriașilor români din Blaj. Înainte cu trei ani, la stăruința mai multor fruntași, s'a înființat reuniunea meseriașilor români din *Blaj*. Și azi această reuniune și-a cîștigat loc de frunte între așezămintele noastre de acest fel.

Lumea românească era dedată să privească *Blajul* numai ca un leagăn al instrucției școlare și înainte de înființarea acestei reuniuni abia va fi observat cineva că acest vechiu și românesc orașel poate să ne fie cu vreme și un prețios centru industrial și comercial.

Progresul, ce a făcut reuniunea meseriașilor, dragostea cu care se leagă de ea membrii ei și sprijinul publicului mare, sunt puternice dovezi, că *Blajul* întrunește toate condițiile, pentru-ca în apropiatul viitor să ne poată fi și un leagăn economic.

Taina acestei schimbări în bine o găsim și din raportul despre adunarea generală a reuniunii ținută în săptămănilor trecute, prin care ni-să spune, că meseriașii din reuniune și publicul ales ce a luat parte la adunare, a făcut ovății călduroase și a lădat meritele conducătorilor reuniunii și în special meritele *presidentului*, a dlui *procuror G. Precup*. Faptul acesta e dovadă că acolo unde fruntașii știu lucra și vreau să lucre, au teren sănătos, pe care pot ajunge roade minunate.

Reuniunea are azi 81 membri și anume: 50 ordinari, 15 ajutători, 8 fondatori și 8 pe viață. *Biblioteca* reuniunii are 134 volume și 7 foi care stau la îndemână membrilor. *Avorea* reuniunii, în vreme de 3 ani de viață a ajuns la suma de 1787 cor. 19 fileri.

În anul 1905 comitetul reuniunii după cum ne spune raportul secretarului *Aug. Gruța*, a ținut 8 ședințe în care s'a hotărît compunerea unui conspect a meseriașilor din *Blaj*; s'a constatat că orașul e bine provăzut cu pantofari, croitori și măsari, dar' îi lipsește tinichigii, măcelarii, franzelarii, curelarii, olarii și coloratorii de case. Comitetul se oferă a îngrijii de așezarea învățăcelor la aceste meserii.

A mai împărțit comitetul și anul acesta cincii premii în sumă de 45 cor.

pentru învățaceii, cari au spus lucruri; de asemenea a contribuit cu 30 cor. la colecta întreprinsă de comitetul Reuniunii femeilor române pentru îmbrăcarea copiilor săraci de ss. Sărbători: 24 ucenici au fost împărțâși de acest favor. Pentru distracția și cultivarea membrilor săi, reuniunea a arangiat o producțiune teatrală și un concert foarte bine succese, grație bunăvoinței prof. Mureșianu, cere a provăzut și condus pe diletanți. Tot în scopul acestei cultivări a ținut 12 conferințe, împreunate cu declamări, cari au fost bine cercetate.

Adunarea generală, la propunerea neobositului president, a hotărât procurarea unui steag pentru care s'au colectat imediat 150 coroane.

Dee cerul ca acest steag să fie steagul mândru a unui puternic centru industrial și comercial — la gurile istorice ale Târnaveilor!

Mulțumită. Cu ocaziunea petrecerii teatrale, ținute cu prilegiul eșirii dlui deputat Dr. Aurel Vlad la darea de samă în comuna Bințișnița, au binevoit a suprasolvi următorii domni: Dr. Aurel Vlad, 31 cor.; Dr. Aurel Oprea, adv. 12 cor.; Vasile Domsia, prot., Dr. A. Deac, adv., Ioan Lăzăroi, Vasile Hintia, preot (Sărăceșu), N. Bude, preot (Pischiș) cite 2 cor.; Dr. Dobo, Dr. Eredélyi, Const. Baicu, I. Branga, inv., Muntean, Căndrea, Cristea, Holtrich, Simion Demian, Nicolae Tanase, Nicolae Vlad cite 1 cor.; de tot 64 cor. Din bilete 54 cor. Venit 118 cor. Spese 110 cor. Comitetul arangiator exprimă sincerele mulțumiri tuturor contribuitorilor.

I. Vlad, inv.

Mulțumită. Cu ocaziunea producțiunii declamarice-teatrale și corale cu tinerimea adultă din Balomir sub conducerea corpului învățătoresc din loc, la ziua de 29 Ianuarie st. n. seara s'a încassat suma de una sută coroane și 30 fil., din care sumă s'au spesat cinci-zeci și cinci coroane și 80 fil. Rezultând un venit curat de patruzeci și cinci coroane 12 fil., care sumă s'a dat epitropiei bisericești din loc spre administrare.

Ca suprasolviri a incurs dela dnii: A. Varga, notar 1 cor., R. Balomiri, 1 cor., S. Secerea, com., Șibot 60 fil., Oc. Andrei, inv. 50 fil., D. Clein, com. 50 fil., A. Dubleșiu, inv. Romoșel 2 cor., Vasile Basarabă, inv. Vaidei 40 fil., N. Voina, inv. Vaidei 1 cor.

In numele comitetului parochial aduc mulțumiri călduroase corpului învățătoresc pentru ostăneala cu arangierea petrecerii, suprasolvitorilor și tuturor cari ni-au dat binevoitorul sprijin, cum și comitetului parochial sub a cărui conducere bună s'a pornit lucrul spre binele bisericii noastre.

Altă faptă bună. Un creștin bun din comuna noastră Balomir cu nu-

mele Nicolae Vulc lui Toma, observând că la biserica noastră gr.-or. din loc lipsește icoana „Hramului“ (a adorării) a aflat de bine a o procura dela „Tipografia Archidieceșană“ din Sibiu, pentru care a solvit o sumă de 38 cor., zugrăvită pe pânză foarte fin și pusă asemenea într'un ram frumos.

Pentru care binefacere, subscrișii în numele poporului nostru din Balomir îi aducem marea mulțumită pentru dovada credinței față de biserica noastră. Balomir, 21 Martie 1906. Nicolae Saciu, paroch, președinte.

Dare de samă. La apelul comunei noastre bisericești din anul tr. adresat oficiilor parochiale din archidieceșana transilvană, spre scopul edificării școlii din parochia Miheleni, tractul Zarand — care e pusă deja în lucrare — ne-au mai sosit contribuiți și în anul prezent și anume:

Din parochia Tilișca 8 cor. 46 fil., din parochia Daia 5 cor. 90 fil., din parochia Gârboș 5 cor., din parochia Blăjeni-Plaiu 6 cor. 80 fil., din parochia Ohaba 6 cor. 70 fil., din parochia Sibiu-Cetate 10 cor.

Cu ocaziunea ținerii sinodului protopresbiteral din 23 Febr. v. 1906 în comuna Brad, dl Alexandru Draia, inv. pens. în Criștur și cassar de bancă, a donat în favorul edificării școlii noastre suma de 20 cor.

Suma totală face 62 coroane 86 fileri.

Primească atît On. domni parochi ca colectanți, cit și generoșii contribuenți mulțămitele noastre și pe această cale pentru binevoitoarea lor atențiune și sprijin la scopul ce-l urmărim.

Miheleni, la 28 Februarie v. 1906. In numele poporului meu: Georgiu Almasan, paroch gr.-or. rom.

Dare de seamă. Tinerimen română din Cincșor (com. Tîrnavei-mari) în 11/24 Februarie a. c., a arangiat o petrecere împreună cu teatru și cîntări. Petrecerea a reușit pe deplin atît în partea morală cit și în cea materială, căci a incurs peste 80 cor. 86 fil., din cari subtrăgîndu-să speșele în sumă de 39 cor. 98 fil., rămîne venit curat 40 cor. 88 fil., cari bani s'au și predat în folosul școlii din loc. Au binevoit a suprasolvi dl G. Vas, preot, Voila 4 cor.; dl I. Titieni, cand. adv., Cincul mare 2 cor. și I. Aldea, preot, Calbor 1 cor.; cărora li-să aduce și pe această cale mulțumită. Cincșor, 14 Martie 1906. — Ioan Timofte, cassar; Eremie Varga, învățător.

CANCELARIA ARCHITECTULUI ROMÂN:

IOAN NIȚA.

Arad, József főherceg-ut 1 sz. (lângă „Victoria“).

Doi elevi de prăvălie

să primesc îndată în prăvălia mixtă (ferărie, speșerie și galanterie), a subscrisului. Să fie Români din casă bună, să știe în scris și cetit limba română și maghiară.

Condiții bune.

Ioan Comloși
comerciant în Dobra
(Hunyad-Dobra)

1-5

UN CANDIDAT

de avocat, începător, eventual un cancelist

care posedă limba maghiară și e pe deplin vărsat în afaceri de cartea funduară, cu 1 Mai 1906, află aplicare în cancelaria subscrisului.

Dr. Stefan Rozvány,
advocat, Maros-Illye.

Un băiat din casă bună, absolvent de cel puțin 3 clase gimn., care pricepe cele 3 limbi (maghiară, germană și română) să primește ca

INVĂȚĂCEL

în prăvălia de coloniale și hîrtie, a lui

Németh János
în Orăștie.

3-3

Aviz.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că făcînd o călătorie artistică dela Pesta prin țară, m'am stabilit în acest oraș și am arangiat un

șalon de pictură

în care găsesc după natură ori după fotografie, tablouri de mărime naturală în oleu, pe pânză, dela mărimea bustului pînă la cea naturală. Execuție fidelă, pe lingă garanță.

Primeșc ori-ce lucrări din această branșă, icoane de altar și icoane sfinte; repararea de icoane vechi; la comandă peisaje și chipuri de pe natură.

Cea mai frumoasă și mai prețioasă relicvie familiară, cea mai plăcută surprindere familiară, este: a eterniza după fotografie chipul morților, — ceea-ce promit a pregăti în modul cel mai fidel după explicarea cum îi era coloarea, părul, fața, și în cel mai scurt timp.

Atelier: Strada apei 22 (casa J. Jurcovic).

Domni și dame ce să interesează de această artă sunt ori-cînd binevăzuți.

Cu stimă

Carol Vasadi Kalicza.
pictor academic.

10-10

Pregătește planuri și specificări de spese pentru edificii publice și private, primește lucrări în sfera arhitecturii mai înalte, cenzurări, colaudări. Ca specialist în ritual nostru oriental, edifica și restaurează biserici în mod artistic, din care cauză îl recomandăm îndeosebi dlor parochi. Trimite planuri, schițe, specificări și servește în lucrări arhitecturice cu deslușiri gratuite

ANUNȚ.

Am onoare a aduce la cunoștința On. public, că am deschis în piața de aici o filială pentru confecționare de

pălării de dame și de copii,

corăspunzătoare timpului și gustului de azi. Filiala să află deocamdată în curtea Hotelului Central.

Țin totdeauna în depozit, mare alegere de modele pariziene și pălării pentru copii, cum și pălării de doamne.

Rog onoratul public de dame să mă onoreze cu cercetările și cu încrederea lor, asigurîndu-le că le voi satisface pe deplin atît ce privește prețul cit și marfa.

Cu stimă

CHARLOTA HEZFELDER,

modistă de pălării
cu prăvăl. principală în A.-Iulia.

1-4

Un băiat din casă bună, absolvent de unele clase gimnaziale, — să primește ca

învățăcel

în atelierul de timplar (măsar) a lui

G. R. Brassai

m. timplar în Orăștie

3-3

Mașini de imblătit.

Subscrisul am de vîndut următoarele:

O garnitură de imblătit cu abor de 4 P. H. putere, fabricat „Erste ung. Maschinenfabrik“, completă cu aparat de trifoi, pentru prețul de 4200 coroane.

Altă garnitură de imblătit cu abur de 8 P. H. putere, fabricat Cleyton & Schutlewort, completă, cu imblătitoare de trifoi, fabricat Hofherr u. Schrantz, pentru prețul de 6400 coroane.

Cu stimă

Aurel Oprean

în Dobra (Hunyad-Dobra)

3-5

Sz. 484—906 tkvi.

Ărverési hirdetményi kivonat.

Dr. Margita János algyógyi lakos végrehajtónak Dávid Miklós a Jánosé boji lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 77 korona 72 fill. tőkekövetelés és 11 kor. végrehajtási már megállapított valamint jelenlegi 13 korona 20 fill. és még felmerülő költségeknek továbbá a boji 79 sz. tjkvben felvett ingatlanokra csatlakozó Adámovics Anna részere 80 korona, a boji 22, 79 sz. tjkvben felvett ingatlanokra csatlakozó „Szászvárosi takarékpénztár“ 54 kor. tőke s járulékeinak kielégítése végett az 1881. 60 t.-cz 144. §. alapján és 146, 187. §. értelmében a dévai kir. törvényszékhez tartozó algyógyi kir. járásbíróház területén levő Boj községben fekvő boji 22 sz. tjkvben A + 1 rsz. 56/1, 56/2, 57 hrsz. alatt felvett kőház, faház és kertnek a végrehajtást szenvedett Dávid Miklós Jánosé nevében állott s jelenleg Suteu Abraham az Abraham fia nevében álló 1/2 rész jutalékára 174 kor. 50 fill. a boji 79 sz. tjkvben végrehajtást szenvedett tulajdonával felvéve volt s jelenleg Suteu Abraham az Abraham fia tulajdonával felvett alábbi ingatlanokra és pedig A + 1 rsz. 206 hrsz. szőlőre a Pletya dűlőben 276 kor. A + 2 rsz. 455 hrsz. szántó Lakontar dűlőben 50 korona.

A + 3 rsz. 511/1 hrsz. szántó La gura valyi dűlő 19 kor., A + 4 rsz. 612/2 hrsz. szántó La gura valyi dűlő 71 kor., A + 5 rsz. 715/a/1 hrsz. szántó La nuttye vályi dűlő 42 kor., A + 6 rsz. 862 hrsz. szántó La nuttye vályi dűlő 13 kor., A + 7 rsz. 971 hrsz. szántó La nuttye vályi dűlő 52 kor., A + 8 rsz. 1008/1 hrsz. szántó La nuttye vályi dűlő 17 kor., A + 9 rsz. 1126/2 hrsz. legelő La nuttye vályi dűlő 7 kor., A + 10 rsz. 1159/1 hrsz. kertre La nuttye vályi dűlő 9 kor., A + 11 rsz. 1182 hrsz. kertre La nuttye vályi 31 kor., A + 12 rsz. 1370/1 hrsz. szántó Bajolu valyi dűlő 4 kor., A + 13 rsz. 1537/2 hrsz. kaszáló Pojeni valyi dűlő 31 kor., A + 14 rsz. 1714 hrsz. kaszáló Babolnele valyi dűlő 65 kor., A + 15 rsz. 1735/2 hrsz. szántó magura dűlő 137 korona ezennel megállapított kikialtási árban az árverés elrendeltetik. Az erverés megtartására határnapul 1906. évi május

hó 3-ik napjának d. e. 8 órája tüzetik ki Bojközség házához.

Ezen árverésen a fenti ingatlanok a kikialtási árban alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. november 1-én 3333. sz. a. kelt I. M. rendelet 6. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. tcz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Algyógy, 1906. évi feb. 6-án.

Rozgonyi,
kir. jbró.

Sz. 156—1906. végrh.

Ărverési hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy a szászvárosi kir. jbróság 1905. évi Sp. II. 770 sz. végzése következtében Dr. Oprea Aurel ügyvéd által képviselt Oprea Iuon I. Iuon javára Morancs Vuca s t. ellen birt-adás s járulékai erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 650 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: két tehén nyilvános árverésen eladatnak.

Ezen árverés a szászvárosi kir. jbróság 1905. évi V. 1132 sz. végzése folytán 49 kor. 60 fill. elvont haszon ennek évi hó napjától járó % kamatai, 1/2% váltódij és eddig kor. fill-ben biróilag már megállapított költségek erejéig Szászvárosan alperesek lakásán leendő eszközzésére 1906. évi apr. hó 14-ik napjának d. u. 4 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Szászvárosan, 1906. évi márczius hó 26-ik napján.

Schuster Vilmos.
kir. bir. végrehajtó

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

Situațiunea sumară.

1905		1906	
5 Martie		25 Febr.	4 Martie
ACTIV			
66,080.515	{ 46,588.015 Reserva met. Aur 74,979.276 } { 19,492.500 » trate Aur 31,125.000 }	106,287.769	106,104.276
3,820.261	Argint și diverse monete	1,286.094	1,376.098
40,540.633	Portofoliu Român și Strein	60,516.492	59,347.412
13,131.155	{ *)Impr. contra ef. publice 4,956.900 } { » » » contcurt. 18,885.299 }	24,633.033	23,842.199
11,999.940	Fonduri publice	11,999.924	11,999.924
14,731.258	Efectele fondului de rezervă	14,983.507	14,983.507
1,704.546	» » » amortisarea imob. și mat.	2,914.292	2,914.292
5,638.889	Imobili	5,768.067	5,768.153
569.797	Mobilier și Mașini de Imprimerie	601.590	601.598
321.818	Cheltueli de Administrațiune	335.093	347.534
82,300.960	Depozite libere	85,099.585	84,138.465
17,627.470	Compturi curinți	6,869.585	2,814.257
16,228.540	Compturi de valori	26,749.527	32,283.449
274,697.782		348,044.488	346,521.164
PASIV			
12,000.000	Capital	12,000.000	12,000.000
19,546.217	Fond de rezervă	21,034.186	21,034.186
2,923.784	Fondul amortisării imobilelor și material	3,105.044	3,105.044
157,546.680	Bilete de Bancă în circulațiune	226,385.960	225,773.240
380.141	Dobânzi și beneficii diverse	419.715	479.229
82,300.960	Depozite de retras	85,099.539	84,138.465
—	Compturi curente	—	—
274,697.782		348,044.488	346,521.164
	Scomptul 5%) Dobânda 6%		